"Katolički" pentekostalizam. Izrastao u vrtu protestantizma

Iako je u Katoličku crkvu upao prije samo 47 godina, pentekostalizam ima dužu povijest. Većina autora njegovim pravim ocem smatra Engleza Johna Wesleyja, osnivača metodizma. Wesley je propovijedao o krštenju u Duhu Svetom ("drugi blagoslov"), tvrdeći da je posrijedi snažno osobno iskustvo koje kršćanina suočava s Božjom prisutnošću.

S vremenom se Wesleyjeva sljedba približila središnjoj struji, a pentekostalizam se razdijelio u različite ogranke. U svojoj knjižici *"Božje skupštine" i druge "pentekostalne Crkve"* veliki protureformacijski apologet vlč. dr. L. Rumble (poznat po Radioodgovorima) prati širenje pentekostalizma kroz pokret obnove u 19. st. koji je porodio "Crkve svetosti", Pokret kasne kiše i Skupštinu Božjih Crkava. Budući da je knjižica napisana prije sadašnje ekumenističke pomutnje, o. Rumble jasno je odredio pentekostalizam kao još jednu krivovjernu sljedbu koju katolici moraju izbjegavati.

Glede "govorenja u jezicima" i drugih čuvstvenih izljeva o. Rumble je napisao:

"Bilo je svojevrsno otkriće da takva uzbudljiva očitovanja mogu proizići iz snažnih religioznih osjećaja. Prorok za prorokom ustajao je da bi se uključio u pokret obnove koji je namjerno težio stvaranju takvih abnormalnih prizora. Razvila se misao da su to potvrde osobitog izljeva Duha Svetoga na izabrane duše, pa su se takva čuvstvena iskustva tumačila kao dokaz 'krštenja u Duhu', 'drugog blagoslova', koji svima što su primili takve darove udjeljuje svetost." [1]

To je potrebno objasniti. Logično je da unutar protestantizma nastane potreba za snažnim osobnim iskustvom kao dokazom Božje prisutnosti. Protestanti pogrešno vjeruju da Krist nije ustanovio Crkvu da "poučava, upravlja i posvećuje u Njegovo ime" do kraja vremena. Protestantizam, ukorijenjen u privatnom tumačenju Pisma, samo je labav savez vjernika koji prihvaćaju Bibliju kao jedini izvor božanske objave. Kod njih ne postoje sigurnosti božanski ustanovljene vlasti koja nezabludivo naučava da od Boga dani sakramenti Katoličke crkve uvijek daju milost (izvor prave svetosti) duši koja je prikladno raspoložena. Prema tome spomenuta potreba za iskustvenim dokazom Božje prisutnosti u čovjekovu životu izravna je posljedica protestantskog odbacivanja Katoličke crkve, njezina učiteljskog autoriteta i njezinih svetih, milosnih skramenata. Budući da se ta potreba temelji na objektivnome smrtnom grijehu protiv vjere, sva čuvstvena očitovanja navodno proistekla iz "krštenja u Duhu" mogu se objasniti jedino naravnim uzrocima ili demonskim utjecajem. Takva očitovanja osim toga učvršćuju

protestante u njihovu grijehu nevjerovanja. Ako pentekostalac već ima Duha Svetoga (i može to po narudžbi pokazati), komu treba Katolička crkva?

U skladu s nepromjenjivim katoličkim naukom i tradicijom, možemo reći da opisivati te predstave kao da su djelovanje Duha Svetoga znači bogohuliti. Težiti za takvim pojavama i oponašati ih znači lakoumno ugrožavati svoju vjeru. Promicati takva očitovanja znači igrati ulogu lažnog proroka.

Topečki jezici

Katolički pentekostalci vjeruju da je veliko izlijevanje Duha u modernim vremenima zbiljski počelo u Topeki u Kansasu, od male protestantske sljedbe koju je vodio Charles F. Parham. Neki "katolički" karizmatici, poput Petera Herbecka (iz Službe obnove, pod predsjedanjem Ralpha Martina), Parhamov obnoviteljski pokret smatraju božanskim očitovanjem po dramatičnosti i svetosti jednakim ukazanju Fatimske Gospe. [2]

U svojoj knjizi *Manjinske religije u Americi* William J. Whalen jezgrovito opisuje važnu ulogu te sljedbe u suvremenom pentekostalizmu:

"Ponovna pojava glosolalije (govorenja u jezicima) zabilježena je u 1901. godini. Charles F. Parham, propovjednik iz Pokreta svetosti, bio je potišten suhoćom vlastitoga duhovnog života. Unajmio je u Topeki u Kansasu mastodontsku palaču i otvorio Školu Biblije, s oko četrdeset učenika. Zdušnim zajedničkim proučavanjem Svetog pisma došli su do zaključka da je govorenje u jezicima onaj znak da je kršćanin doista primio krštenje Duhom Svetim. U sedam sati poslije podne na Staru godinu 1900. jedna od učenika, gđica Agnes N. Ozmen, uplašila je okupljenu grupu kad je počela moliti u jezicima. Kroz nekoliko dana mnogi su se poveli za njezinim primjerom.

Parham je sljedećih pet godina proveo kao putujući propovjednik prije nego što je otvorio drugu Školu Biblije, ovaj put u Houstonu. Jedan od njegovih učenika, crnački službenik po imenu W. J. Seymore, prenijet će poruku 'cjelovitog evanđelja' u Los Angeles. Trogodišnja obnova u tome kalifornijskom gradu privukla je ljude diljem zemlje, koji će zasaditi pentekostalizam u većinu glavnih gradova u SAD-u, kao i u mnogim europskim narodima. Stara Crkva svetosti odbila je staviti naglasak na govorenje u jezicima, ali uskoro su organizirani desetci nezavisnih pentekostalnih Crkava." [3]

Karizmatik msgr. Vincent Walsh, oduševljeni promicatelj "Torontskog blagoslova" i njegovih zastranjenja, napisao je s odobravanjem: "Parhamova i

Seymoreova služba začele su suvremeni svjetski pentekostalizam." [4] Među protestantskim skupštinama fenomen je doživio spektakularan rast. Godine 1967. grupa katolika u Pittsburghu, napustivši utvrde uslijed zahuktalog *aggiornamenta*, zaneseni uspjehom jednoga protestantskog službenika među njujorškim bandama, usvojit će "nov način razmišljanja", dati se na proučavanje Svetog pisma u skladu s novim nazorima i strmoglavo se baciti u zagrljaj inovjernih običaja.

"Komešanja u Pittsburghu"

U knjizi *Katolički pentekostalci* Kevin i Dorothy Ranaghan (osnivači Katoličkoga pentekostalnog pokreta) opisuju početke pokreta. Ranaghani su sa svojim kolegama sa Sveučilišta Duquesne bili uključeni u razne aktivnosti popularne u to vrijeme (građanska prava itd.). Usred tih pothvata mučila ih je velika duhovna suhoća. Da bi je nadvladali, tvrde, grupa je krenula u potragu za jačim Božjim utjecajem na svoje živote.

Bilo je to godine 1966., u vrijeme besprimjernoga crkvenog prevrata. Thomas Merton uskoro će se zaputiti u Tibet moliti se s Dalaj Lamom i zazivati jedinstvo koje nalikuje na hinduističku "Jednotu". Njuejdžovskog pisca Teilharda de Chardina mnogi katolički intelektualci uzdigli su tako reći u petog evanđelista. Bilo je to burno razdoblje u povijesti Crkve, sa silovitim vjetrovima promjene koji su iskorjenjivali i uništavali nebrojene katoličke smjerokaze. S obzirom na pometenost tako brojnih putokaza vrlo je lako bilo da katolici odlutaju izvan dopuštenih granica tražeći Boga na pogrešnim mjestima.

Na Kongresu Kursilja grupa se susrela s Ralphom Martinom i Steveom Clarkom, koji su ih uputili na knjigu *Na život i smrt*, priču o uspjehu protestantskog službenika Davida Wilkersona među tinejdžerskim bandama u New Yorku. Zbog onoga u toj knjizi što su Ranaghan i prijatelji smatrali "pozitivnim aspektima" pentekostalizma te zbog "preobraženih života" svojih dvaju prijatelja uključenih u takve aktivnosti tragali su za sličnim iskustvom.

Ranaghan pripovijeda da je njegova grupa zatražila savjet od episkopalskog službenika, čime su zanemarili vjekovnu katoličku mudrost koja zabranjuje izravno religijsko drugarstvo s krivovjernim sljedbama. Taj ih je službenik uputio na jedno protestantsko, pentekostalno okupljanje. Grupa katolika otišla je na skup i pridružila se ondje proučavanju Biblije.

Jedan od njih, Ralph Keifer, piše da su na kraju toga molitvenog skupa Pat [Bourgeois] i on "zatražili da se s njima moli za krštenje Duhom Svetim. Razdijelili su se u

nekoliko grupa jer su molili nad nekoliko ljudi. Rekli su mi jednostavno da izvršim čin vjere da u meni proradi sila Duha. Prilično brzo počeo sam moliti u jezicima..." [5]

Poslije je taj isti Ralph Keifer položio ruke na dva nazočna (neimenovana u knjizi) pa su i oni "primili krštenje u Duhu".

Gosp. Ranaghan i njegovi prijatelji bili su, izgleda, zaboravili upozorenje msgr. Ronalda Knoxa da je "govorenje u jezicima što ih govornik nikada nije učio bilo i jest priznat simptom u slučajevima navodnih đavolskih opsjednuća" [6]. Slobodno se izlagati takvim pogiblima graniči s ludošću, i protivi se mudrosti velikih duhovnih pisaca poput sv. Ivana od Križa, koji upozorava na veliku opasnost traženja izvanrednih duhovnih darova. Što je "iskustvo" tjelesnije i opipljivije, opominje on, to manja je sigurnost da je od Boga. Sv. Ivan od Križa upozorio je također da se đavao tako lako upleće u takva očitovanja te je praktički nemoguće da duša koja za njima žudi ne bude obmanuta. [7]

U tome, objasnio je cijenjeni teolog o. Reginald Garrigou-Lagrange, "on je [sv. Ivan od Križa] potpuno suglasan sa sv. Vinkom Fererskim, pokazujući da je duša koja žudi za objavom tašta; da tom radoznalošću ona daje priliku đavlu da je zavede na stranputicu; da ta sklonost oduzima vjeri čistoću, zaprečuje duhovnost, označuje pomanjkanje poniznosti te izlaže dušu mnogim zabludama". [8]

Stav spomenutih svetaca u izravnoj je suprotnosti s onim što nalazimo u "pentekostalizmu", koji u žarište čovjekovih želja i nastojanja stavlja neku vrstu navodnoga "nadnaravnog iskustva".

Stoga nije iznenađenje što je Kevin Ranaghan bio prvi govornik u noći otvaranja konferencije prigodom 30. obljetnice pokreta, 1997. godine. Nakon hvastanja da ga je Bog bio napretek ispunio Duhom Ranaghan je ispričao kako su u početcima, radi "duhovnog rasta", on i njegovi prijatelji potražili savjet kod protestantske molitvene zajednice:

"Na početku nam je da rastemo u razumijevanju i iskustvu karizmi pomogao kontakt s pentekostalcima u tom kraju. Susreli smo se s njima u kući predstavnika Poslovnih ljudi cjelovitog evanđelja. Taj predstavnik, kad je čuo da mu dolazi grupa katolika, okupio je svoje ljude, namaknuo nekoliko pentekostalnih službenika i punu sobu molitvenih ratnika, za, bili su uvjereni, žestoku bitku. A dogodio se zaprepašćujuće najlakši molitveni sastanak koji su ikad doživjeli. Mi smo im rekli da smo već kršteni u Duhu Svetom, što su oni teško mogli povjerovati, jer, na kraju krajeva, katolici smo." (Tu je publika prasnula u grohotan smijeh, neku vrstu veselog ruganja nauku Katoličke crkve o "isključivom spasenju".) "Kazali smo im da samo želimo njihovu pomoć i savjet glede plodova i uporabe darova. Položili su ruke na nas te smo jedan po jedan, puna soba nas, počeli moliti i pjevati u jezicima. Nikakva bitka, samo pobjedna proslava." (Gromovit

pljesak.)

Izjavljujući to, taj "pomazani propovjednik" (kako se oni uzajamno oslovljavaju) zaboravio je, čini se, da se protestantska pobjeda nad katolicizmom ne može smatrati pobjedom izvojštenom za Duha Svetoga.

Ranaghan je potom, nastavljajući usađivati gomili vjerski indiferentizam, udario u hvalospjeve krivovjernim sljedbama. "Slava Bogu", rekao je, "zbog starih pentekostalaca i nezavisnih karizmatika što nam ih je stavio na put u onim danima... Da, otpočetka je to bilo ekumensko slavlje." [9]

Tako je "Katolička karizmatska obnova" počela — katolici su primili protestantski tobožnji sakrament "duhovnog krštenja", ne sakramentalnim putovima milosti ustanovljenima od Krista', nego suradnjom s krivovjernim skupinama.

Iz Pittsburgha se pokret proširio na Notre Dame i zatim u Newmanove centre na Michiganskom i Michiganskom državnom sveučilištu. U četiri godine od osnutka "katolički pentekostalizam" rasprostro se na desetke područja u SAD-u i Kanadi.

Sad je to svjetski pokret [10] koji se smatra prodornim znakom nade u "novu evangelizaciju". Čini se da mu je uloga da stotine tisuća katolika uključuje u tokove drugovatikanske ekumenističke nove religije.

*

1. *"Assemblies of God" and other "Pentecostal Churches"*, vlč. dr. L. Rumble, M.S.C. (St. Paul: Radio Replies), str. 18.
2. Peter Herbeck, "The Titanic Battle", *Renewal Ministries Newsletter*, Ann Arbor, MI, svibanj 1997.
3. *Minority Religions in America*, William J. Whalen (Staten Island: Alba House, 1971.), str. 179-180.
4. *What is Going On?*, msgr. Vincent M. Walsh (Wynnewood, PA: Key of David Publications, 1995.), str. 31.
5. *Catholic Pentecostals*, Kevin and Dorothy Ranaghan (New York: Paulist Press, 1969.), str. 15.
6. *Enthusiasm*, msgr. Ronald Knox (Oxford: Oxford University Press, 1950.), str. 551.
7. Sveti Ivan od Križa napisao je: "Đavao se u njih [u objave i izvanredne pojave] obično tako nesmetano upleće da smatram nemogućim da ostane neprevaren njima onaj tko se ne potrudi da ih se otrese: tolikom ih sličnošću istini i sigurnosti đavao zaodijeva." *Uspon na goru Karmel*, sv. Ivan od Križa, knjiga 2., poglavlje 27.

8. *The Three Ages of the Interior Life*, II, Reginald Garrigou-Lagrange, (Rockford: Tan, 1989.), 583 str.
9. Kevin Ranaghan govorio je i na "Celebrate Jesus" 2000., Saint Louis, MO, June, 2000. Vidi *Close-ups of the Charismatic Movement,* John Vennari (Los Angelus: Tradition in Action, 2002.), dio II., "A 'Catholic' Charismatic Extravaganza".
10. Možebitan "blagoslov" pape Pavla VI. Karizmatskom pokretu 1976. treba pripisati pritisku kardinala Leona Josepha Suenensa, jednog od najmodernističkijih crkvenih dostojanstvenika 20. stoljeća, koji je imao velik utjecaj na Pavla VI. O pojedinostima v. "The Charismatic Cardinal Suenens", treći odsjek knjige *Close-ups of the Charismatic Movement*.

John Vennari

http://www.cfnews.org/page88/files/00fdb6cfb3f525321e198f233ebd3ca0-108.html